

Technische vragen van Irma Koopman (SP) vanwege bericht Pointer over sulfaatlozingen van Friesland Campina

Geacht College

Er heeft in Pointer een verhaal gestaan over de 'lange voorgeschiedenis van overtredingen van FrieslandCampina in Veghel, nu als overschrijding van de sulfaatnorm'. Zie <https://pointer.kro-ncrv.nl/zuivelfabriek-frieslandcampina-veghel-kent-lange-voorgeschiedenis-van-overtredingen> .

Naar aanleiding daarvan zijn er bij de SP-gemeenteraadsfractie in Veghel ongeruste reacties binnengekomen en, via deze, aan ons voorgelegd. Als provinciale SP-fractie kunnen wij die niet zonder nadere kennisopbouw beantwoorden.

Vast staan volgens de vergunningen de volgende zaken.

- FrieslandCampina mag tiendaagsgemiddeld 3900kg sulfaationen per etmaal lozen, zoals Pointer zegt, en maximaal 5500kg/etmaal (vergunning 09 maart 2022)
- Het Chemisch Zuurstof Verbruik (CZV) mag 12000kg/etmaal zijn
- Het productieproces leidt tot pieken in de afvoer. Het totale aantal vollast-etmalen wordt in beide gevallen niet in de vergunning gespecificeerd.
- Er mag max. 14000m³ afvalwater per etmaal geloosd worden bij een concentratie van 600mg/liter, wat het dubbele is van wat gangbaar is (bron **)
- Deze getallen zijn in de loop der jaren uit noodzaak steeds verder opgehoogd. Het lijkt een blijvend spanningsveld
- Bijna alle sulfaationen die de fabriek verlaten, belanden uiteindelijk via het riool, de Rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) Dinther, en het laatste stuk van de Beekgraaf in de Aa
- FrieslandCampina loost jaarlijks 1,1 miljoen m³ afvalwater op de RWZI (bron *)

- De totale doorzet van de RWZI in Dinther uit alle bronnen is (bron *) 17.5miljoen m³ per jaar
- Van toepassing op de Beekgraaf is de MTR-norm van 100mg/liter sulfaationen per liter. Het laatste stuk van de Beekgraaf zit in normale omstandigheden planmatig strak aan deze limiet omdat de lozingsvergunning daarop ontworpen is.
- Het voor de volksgezondheid ongevaarlijke sulfaat ion kan in stagnerend, zuurstofloos water dat rijk is aan organische stoffen door bacteriën worden omgevormd tot het sulfide ion, dat in zuur milieu het giftige gas zwavelwaterstof vormt. Bij het rioolgemaal aan de NCB-laan en het lozingspunt van het riool aan de Middegaal bestaat al hinder, aldus de gemeente Meierijstad.

Nu beweert Pointer dat de tiendaagse gemiddelde hoeveelheid sulfaat op 4 april en 2 mei 2022 4107 resp. 4214kg per dag bedragen heeft, dus een overschrijding.

Verder beweert Pointer dat het CZV stelselmatig overschreden wordt, in die mate dat de Omgevingsdienst een dwangsom heeft opgelegd van €25.000. De Omgevingsdienst stelt dat *'Gezien de lange voorgeschiedenis van deze overtredingen, kan naar onze mening niet worden volgehouden dat sprake was van incidenten'*.

Men kan de zorg van onze gemeenteraadsfractie bezien vanuit drie soorten overweging. De eerste overweging is dat milieuregels sowieso moeten worden nagekomen, en dat deze volledig moeten zijn.

De tweede overweging betreft schade aan het riool.

De derde overweging betreft gezondheidsrisico voor de bevolking van Veghel.

Vanuit deze drie overwegingen willen wij u een aantal technische vragen voorleggen.

Overweging milieuregels.

- 1) Hoeveel water mag FrieslandCampina Veghel per jaar oppompen?
- 2) Zijn de beweringen, die Pointer doet over overschrijdingen van de sulfaatlimiet en de CZV-limiet juist? Zo niet, wat zijn de cijfers dan? Zo ja, zijn ze representatief?
- 3) Zijn er ook overtredingen geconstateerd van door Pointer niet genoemde, maar in de vergunning wel benoemde, grootheden als het afvalwaterdebiet, de N-kjeldahlmaat voor organisch gebonden stikstof, opgelost en niet opgelost fosfaat, en zout?
- 4) Zien wij het juist dat er in de vergunning geen eisen gesteld worden aan de temperatuur en de pH van het afvalwater? Waarom eigenlijk niet?
- 5) Bestaan er (betere) technieken om binnen de onderneming sulfaationen uit het afvalwater te houden en kunnen deze (bijv. als Best Beschikbare Techniek) opgelegd worden?
- 6) Bestaan er (betere) technieken om binnen de RWZI sulfaationen te binden?
- 7) Welk handhavingprotocol hanteert de Omgevingsdienst bij FrieslandCampina?
- 8) Klopt het dat FrieslandCampina recentelijk heeft besloten helemaal niet meer op het riool te lozen? Zo ja, waar blijft het dan?

Overweging schade riolering

- 9) Is er wel eens iets gebleken van schade aan het riool door de sulfaatlozingen van FrieslandCampina?
- 10) Bestaan er afspraken over wie voor deze eventuele rioolschade opdraait?

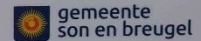
Overwegingen risico's volksgezondheid

- 11) De omstandigheden, die de vorming van zwavelwaterstof begunstigen, zijn wisselend aanwezig. Bestaan er afspraken met FrieslandCampina dat dit bedrijf zijn lozingen tijdelijk vermindert als het warm en langdurig droog is?
- 12) In Nederland ontwikkelt zich in stromend oppervlaktewater slechts zelden zwavelwaterstof, maar het bestaat wel, zoals bijvoorbeeld in de afvoersloot Sonseheideloop van het kadaververwerkende bedrijf Rendac .
Kan zich onder omstandigheden ook een zwavelwaterstofprobleem ontwikkelen in de RWZI en in de Beekgraaf stroomafwaarts van de RWZI?
Wordt hierop gemonitord en heeft een eventuele monitoring in het verleden wel eens relevante concentraties zwavelwaterstof aangetoond?

Let op!

In de waterbodem van de Sonseheideloop is het moerasgas H₂S aanwezig. Dit kan zorgen voor een rotte eierenlucht. Van H₂S kun je hoofdpijn krijgen of misselijk worden. Het H₂S komt pas vrij als er in de waterbodem geroerd wordt. Ga daarom niet in het water en laat de sloot met rust.

Meer info: www.sonenbreugel.nl/sonseheideloop

- (*): Stowa rapport 31-2021 'RWZI als waterfabriek voor een robuuste watervoorziening'.
(**): 30 vragen over zwavel, Alterra-WUR, 2016